

ser, der ved Oprettelsen af Fagskoler og tekniske Skoler gøres fra Haandværkerstandens Side for at højne denne Stands Dygtighed. Det er ganske betegnende at se i det tidligere nævnte Hæfte, at i en saa stor By som Horsens er der i det paa-gældende Aar 1898 ikke aflagt nogen som helst Svendeproe for Slattere, Bagere, Sejlmagere, Stenhuggere, Urmagere, Buntmagere, Bødkere, Blikkenslagere, Handskemagere, Hattemagere, Tobaksspindere og Gørtlere; altsaa en stor Del af vore Haandværksfag har i en stor By ikke et eneste Eksempel at opvise paa Fagprøver. Naar dertil føjes, at Fagprøverne nu i mange Retninger blive bedømte uensartet, naar det ses, at det særlig er til en bestemt By, man tager, for at blive Svend i et bestemt Fag, idet f. Eks. Murere, der ikke kunne bestaa andre Steder, tage til Nyborg, kan man se, at der er meget at gøre i den Retning.

Endnu maa jeg kun bemærke dette, at der jo nu er et almindeligt Ønske baade hos de selvstændige Haandværkere og hos Svendene om, at der bliver aflagt Svendeproe. Naar Svendene forde, at endogsaa Mænd paa 43 Aar skulle aflægge Svendeproe for at komme ind i deres Fagforeninger — det viser sig, at der i Murerfaget alene er 36 Aspiranter, der have maattet aflægge Svendeproe i en ældre Alder, i en Alder af mellem 22 og 43 Aar, for at komme ind i Fagforeningen — kan man se, at de dog tillægge dette Vidnesbyrd, om at man har aflagt Fagprøve, den Betydning, at det viser, at de paagældende ere i Stand til at udføre det Arbejde, der fordes af dem. Naar der saa ikke af det ærede Flertal er fremført et eneste Argument af nogen væsentlig Betydning — efter min Mening — for, at denne Foranstaltning kan skade Samfundet i sin Almindelighed, saa forekommer det mig, at der dog kunde tages noget Hensyn til dette Ønske, der næres ikke alene her, men, som den ærede Ordfører fremhævede, ogsaa i Udlandet. Jeg skal villig indrømme, at Haandværkerstanden maaske nu ser med noget andre Øjne paa denne Sag end før, og hvis Lovgivningsmagten ikke gaar med til at hjælpe os ad den Vej, have vi nu set, at der er andre Veje, vi kunne gaa. Men her vil jeg ikke undlade at sige et advarende Ord om, at det maaske kan være lidt farligt at lade alt for meget ordnes ad Organisationernes Vej. Der har været og er en Tendens oppe, som gaar i en saadan Retning, at i det Øjeblik der viser sig en stærk Tilgang i et Fag af

daarlige Medarbejdere, kunde det være, at Fordringerne for Svendeproe og for at blive optaget baade i Svende- og Mesterforeninger blev saaledes, at det kunde blive til Skade, ikke alene for de paa-gældende, men ogsaa for Samfundet, og saa var det maaske for sent at lovgive paa dette Omraade.

Jeg bringer en Tak til det ærede 3dje Medlem for 7de Kreds (Bjerre) og til den højtærede Minister for deres varme Forsvar for Fagprøverne og for dette Vidnesbyrd om, at den Tanke, som Haandværkerstanden har haft i sin Helhed, ogsaa har fundet Genklang hos Mænd, der staa uden for vor Stand. Jeg vil tilføje, at det ikke er store Forhaabninger, Haandværksstanden stiller til Indførelsen af Fagprøver, men vi tro, at det er et Middel til at højne den faglige Uddannelse, vi mene, at vi kunne kræve, at den, der skal have Lov til at tage Lærlinge og uddanne dem, ogsaa skal have aflagt et Vidnesbyrd om, at han er i Stand til at gøre det. I saa Henseende giver vor Lærlingelov en Antydning, men kun en Antydning, og blev denne Lærlingelov revideret i den Retning, at kun de, der have aflagt Fagprøve, maa tage Lærlinge, vilde det for Haandværkerstanden være af lige saa stor Betydning, og man vilde sætte lige saa megen Pris derpaa som paa Kravet om Borgerskab, hvor det jo kun er et rent Pengebeløb, det drejer sig om.

Der er en enkelt Ytring af den ærede Ordfører, jeg maaske endnu maa dvæle ved. Han hentydede til, at der var en stor Del af Befolkningen, der maatte have billigt Arbejde og derfor maatte nøjes med daarlige Arbejde, og som Følge deraf maatte der Fuskere til at lave det. Jeg maa sige, at det forekommer mig ikke, at Lovgivningsmagten skulde hjælpe med til at fremelske Fuskieret. Det kan der blive nok af endda, og da den ærede Ordfører jo ikke mente, at Fagprøverne i og for sig gav Sikkerhed for, at det var en dygtig Mand, der aflagde dem, saa vil der blive Fuskere nok tilbage, som kunne lave det billige og slette Arbejde. Det højner ikke Haandværkerstandens Dygtighed og Anseelse at lave den Slags Arbejde, og det ere Konsumenterne heller ikke tjente med i Længden.

Jeg skal derfor anbefale det høje Ting at stemme for de paagældende Paragraffer, idet det er min Overbevisning, at Fagprøverne ikke ville skade Samfundet, men at de for Haandværkerstanden og de industridrivende ville bidrage til at højne Niveaue, hæve Fagdygtigheden og give